

متوسط

پاسخنامه درس دهم

۱- اگر بر اساس زندگی مولوی به سؤالات زیر پاسخ دهیم، کدام حرف الفبا در تمامی جواب ها تکرار شده است؟

الف، شهر زادگاه مولوی چه نام دارد؟ **پاسخ:** بلخ

ب، نام پدر مولوی چه بود؟ **پاسخ:** بهاءالدین

ج، مولوی، عطار را در کدام شهر ملاقات کرد؟ **پاسخ:** نیشابور

بنابراین، حرف «ب» در پاسخ هر سه سؤال وجود دارد.

۲- منظور از «علیم» در بیت زیر چیست؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

پاسخ: «علیم» در بیت صورت سؤال به معنی نادان است، زیرا شیخ معتقد است مردی که بیهوده به دنبال درخت علم می گردد، نادان است؛ اما به طنز و کنایه به او می گوید علیم!

۳- با توجه به درس «عطار و جلال الدین محمد»، کلمات مشخص شده در عبارت زیر به ترتیب به چه افرادی یا چه چیزهایی اشاره دارند؟

پاسخ: «آفتاب در حال غروب بود. عطار می خواست برود. از دیدن این پدر و پسر، خیلی خوشحال بود. از کتاب هایی که با خود آورده بود، یکی را برداشت و به محمد هدیه داد»

۴- چند تا از ابیات زیر، می تواند در قالب مثنوی سروده شده باشد؟

الف، گر از عهد خردیت یاد آمدی / که بیچاره بودی در آغوش من

ب، تو را از کشتن و از سوختن هم / چه غم چون آفتاب غمگسار است

ج، زبان درکش از عقل داری و هوش / چو سعدی سخن گوی، ورنه خموش

د، مرا از بزرگان برین شرم خاست / که گویند گنج و سپاهت کجاست

ه، این سخن را نیست پایان و فراغ / ای خلیل حق چرا کشتی تو زاغ؟

و، ز فضلش هر دو عالم گشت روشن / ز فیضش خاک عالم گشت گلشن

پاسخ: در هریک از ابیات قالب مثنوی، دو مصراع هم قافیه اند. در ابیات صورت سؤال، دو مصراع ابیات «الف» و

«ب» هم قافیه نیستند، اما مصراع های چهار بیت دیگر هم قافیه اند و می توانند بیتی از یک مثنوی باشند.

۵- به چه تعداد از سؤالات زیر در مورد مولوی، پاسخ درست داده شده است؟

الف، زادگاه مولوی؟ سمرقند **پاسخ:** نادرست، زادگاه مولانا، بلخ است.

ب، نام پدر مولوی؟ بهاءالدین **پاسخ:** درست

ج، شهری که مولوی در آن عطار را ملاقات کرد؟ بلخ **پاسخ:** نادرست، مولوی در نیشابور عطار را ملاقات کرد.

د، کتابی که عطار به مولوی هدیه داد؟ عشق نامه **پاسخ:** نادرست، کتابی که عطار به مولوی هدیه کرد، «اسرارنامه» نام داشت.

۶- در بیت زیر، به کدام جنبه ی علم و دانش تأکید شده است؟

«گه درختش نام شد، گاه آفتاب / گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب»

پاسخ: در ابیات صورت سؤال، از آن جا که علم به درخت، آفتاب، دریا و ابر (که منظور از این ها، همه ی چیزهای نیکوست) تشبیه شده است، منظور شاعر گسترده گی و فراگیری میدان علم و دانش است.

۷- حکایت «درخت علم» در کتاب ... آورده شده است. **پاسخ:** حکایت «درخت علم» در کتاب «مثنوی معنوی» آورده شده است.

۸- یکی از شاعران برجسته ی انقلاب اسلامی ... بود که مجموعه شعرهای «به قول پرستو، کوچه ی آفتاب، تنفس صبح و آینه های ناگهان» از آثار می باشد. او موفق به کسب جایزه ی نیما یوشیج موسوم به مرغ آمین بلورین شد. **پاسخ:** قیصر امین پور از شاعران برجسته ی انقلاب اسلامی بود. مجموعه شعرهای او «به قول پرستو، کوچه ی آفتاب، تنفس صبح و آینه های ناگهان» از آثار او می باشد. او در سال ۱۳۶۸ موفق به کسب جایزه ی نیما یوشیج موسوم به مرغ آمین بلورین شد و در سال ۱۳۸۶ درگذشت.

۹- علی اکبر دهخدا در سال ... هجری شمسی در ... به دنیا آمد.

پاسخ: علی اکبر دهخدا در سال ۱۲۵۷ هجری شمسی در تهران به دنیا آمد.

دشوار

۱۰- در بیت زیر، به کدام جنبه ی علم و دانش تأکید شده است؟

«گه درختش نام شد، گاه آفتاب / گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب»

پاسخ: در ابیات صورت سؤال، از آن جا که علم به درخت، آفتاب، دریا و ابر (که منظور از این ها، همه ی چیزهای نیکوست) تشبیه شده است، منظور شاعر گسترده گی و فراگیری میدان علم و دانش است.

ساده

۱۱- در عبارت کدام گزینه، نادرستی املایی وجود دارد؟

- (۱) صمیمی _ طرز تَلَفُظ _ تَحْمَل
(۲) مَقْصَل _ مراجعه کنندگان - زحمت
(۳) رحلت _ تعطیل _ معاصر
(۴) قُرست _ قصد _ صدای اذان

پاسخ: گزینه ی «۴»، صورت صحیح واژه ی نادرست: «قُرست»

۱۲- کدام واژه نادرست معنا شده است؟

- (۱) تمسخر: مسخره کردن
(۲) سحاب: باران
(۳) بی باروبر: بی ثمر
(۴) سلیم: بی عیب

پاسخ: «۲»، سحاب: ابر

۱۳- در مصراع «گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب»، واژه های «بحر» و «سحاب» به ترتیب یعنی چه؟

- (۱) دریا، خشکی
(۲) طوفان، ابر
(۳) طوفان، خشکی
(۴) دریا، ابر

پاسخ: گزینه ی «۴»، «بحر»: دریا / «سحاب»: ابر

۱۴- کدام یک از ابیات زیر، در قالب مثنوی سروده نشده است؟

- (۱) علی آن شیر خدا، شاه عرب / اَلْفَتی داشته با این دلِ شب
(۲) شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم
(۳) شبروان، مستِ ولای تو علی / جانِ عالم به فدای تو علی
(۴) گر رسد دشمنی برای وطن / جان و دل، رایگان بیفشانیم

پاسخ: گزینه ی «۴»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند.

در گزینه های «۱»، «۲» و «۳» هر دو مصراع هم قافیه اند، ولی در بیت گزینه ی «۴»، دو مصراع هم قافیه نیستند.

۱۵- کدام بیت می تواند از یک مثنوی باشد؟

- (۱) که ای نفس، من درخور آتشم / به خاکستری روی درهم کشم؟
(۲) گفتم چه کرده ام که نگاهم نمی کنی؟ / و آن دوستی که داشتی اول چرا کم است؟

۳) دو چشم در سر هر کس نهاده اند ولی / تو نقش بینی و من نقشبند می نگرم

۴) شهری بر آتش غم هجران بسوختی / اول منم به قید محبت اسیر تو

پاسخ: گزینه ی «۱» مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در بیت گزینه ی «۱» واژه های «آتش» و «کشم» قافیه هستند و این بیت، بیتی از یک مثنوی است.

۱۶- معنی کلمه ی کدام گزینه نادرست بیان شده است؟

۱) سلیم: بی عیب ۲) اجابت: مهربانی

۳) هجر: دوری ۴) تأخیر: عقب انداختن

پاسخ: معنای صحیح واژه ای که نادرست معنا شده است:

«اجابت: پاسخ دادن، برآوردن، پذیرفتن»

۱۷- کدام گزینه درباره ی روزنامه دیواری نادرست است؟

۱) یک روزنامه دیواری شامل داستان، شعر، گزارش و مصاحبه است.

۲) تهیه ی روزنامه دیواری یک کار فردی برای کسب مهارت در نوشتن است.

۳) روزنامه دیواری می تواند شامل لطیفه، مطالب علمی - تخیلی و جدول کلمات متقاطع باشد.

۴) تهیه ی روزنامه دیواری، تمرین بازی، شادی و یادگیری است.

پاسخ: گزینه ی «۲» صحیح است. تهیه ی روزنامه دیواری یک کار گروهی و کسب مهارت جمعی در نوشتن است.

۱۸- بیت کدام گزینه نمی تواند از شعری در قالب «مثنوی» انتخاب شده باشد؟

۱) بدو گفتم که کارم توبه ی توست / اگر توبه کنی یابی مراعات

۲) زیان می کند مرد تفسیردان / که علم و ادب می فروشد به نان

۳) شب و روز انتظار یار می داشت / امید وعده ی دیدار می داشت

۴) پرتو روی توست از همه سو / همه را رو به توست از همه رو

پاسخ: گزینه «۱»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در بیت گزینه ی

«۱»، واژه های «توست» و «مراعات» نمی توانند قافیه باشند و بنابراین، این بیت در قالب مثنوی نیست.

قافیه های ابیات سایر گزینه ها:

گزینه ی «۲»: تفسیردان - نان

گزینه ی «۳»: یار - دیدار

گزینه ی «۴»: سو - رو

۱۹- اگر بر اساس زندگی مولوی به سؤالات زیر پاسخ دهیم، کدام حرف الفبا در تمامی جواب ها تکرار شده است؟

الف، شهر زادگاه مولوی چه نام دارد؟

ب، نام پدر مولوی چه بود؟

ج، مولوی، عطار را در کدام شهر ملاقات کرد؟

(۱) الف (۲) ن

(۳) ر (۴) ب

پاسخ: گزینه «۴»، الف، بلخ ب، بهاءالدین ج، نیشابور

بنابراین، حرف «ب» در پاسخ هر سه سؤال وجود دارد.

۲۰- منظور از «علیم» در بیت زیر چیست؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

(۱) نادان و برای ایجاد مبالغه در گفتار

(۲) دانا و به منظور تحسین شخص عالم

(۳) نادان و از روی طنز و کنایه

(۴) دانا و برای تشویق به علم اندوزی

پاسخ: گزینه «۳»، «علیم» در بیت صورت سؤال به معنی نادان است، زیرا شیخ معتقد است مردی که بیهوده به

دنبال درخت علم می گردد، ناداناست؛ اما به طنز و کنایه به او می گوید علیم!

۲۱- کدام یک از ابیات زیر، بیتی از یک مثنوی است؟

(۱) آن مار ابله خویش را بر خار می زد دم به دم / سوراخ سوراخ آمد او از خود زدن بر خارهاش

(۲) ای بادهای خوش نفس، عشاق را فریادرس / ای پاک تر از جان و جا، آخر کجا بودی کجا؟

(۳) آتش عشق است کاندلر نی فتاد / جوشش عشق است کاندلر می فتاد

۴، گفتم خود آن نشود، عشق تو پنهان نشود / چیست که آن پرده شود، پیش صفای دل من

پاسخ: گزینه «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در بیت گزینه ی «۳»، واژه های «نی» و «می» قافیه هستند و این بیت از یک مثنوی انتخاب شده است.

۲۲- با توجه به درس «عطار و جلال الدین محمد»، کلمات مشخص شده در عبارت زیر به ترتیب به چه افرادی یا چه چیزهایی اشاره دارند؟

«آفتاب در حال غروب بود. عطار می خواست برود. از دیدن این پدر و پسر، خیلی خوشحال بود. از کتاب هایی که با خود آورده بود، یکی را برداشت و به محمد هدیه داد»

۱) بهاءالدین - مولوی - اسرارنامه

۲) بهاءالدین - مولوی - مثنوی معنوی

۳) مولوی - بهاءالدین - مثنوی معنوی

۴) مولوی - بهاءالدین - اسرارنامه

پاسخ: «۱»، با توجه به درس «عطار و جلال الدین محمد»، منظور از «پدر»، بهاءالدین (پدر مولوی) و منظور از «پسر»، مولوی است و کتابیکه عطار به مولوی هدیه داد، «اسرارنامه» بود.

۲۳- کدام گزینه نمی تواند یک بیت از شعری باشد که در قالب مثنوی سروده شده است؟

۱) همیشه در نیک و بد هست باز / تو سوی در بهتری شو فراز

۲) چه رفتن ز پیمان چه گشتن ز دین / که زین هر دو به ز آسمان و زمین

۳) حکایتی ز دهانت به گوش جان می آمد / دگر نصیحت مردم حکایت است به گوشم

۴) آن که رخسار تو را رنگ گل و نسرين داد / صبر و آرام تواند به من مسکین داد

پاسخ: گزینه «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در ابیات گزینه های «۱»، «۲» و «۴»، مصراع های هر بیت هم قافیه هستند و بنابراین، در قالب مثنوی سروده شده اند.

۲۴- چند تا از ابیات زیر، می تواند در قالب مثنوی سروده شده باشد؟

الف) گر از عهد خردیت یاد آمدی / که بیچاره بودی در آغوش من

ب) تو را از کشتن و از سوختن هم / چه غم چون آفتاب غمگسار است

ج، زبان درکش از عقل داری و هوش / چو سعدی سخن گوی، ورنه خموش

د، مرا از بزرگان برین شرم خاست / که گویند گنج و سپاهت کجاست

ه، این سخن را نیست پایان و فراغ / ای خلیل حق چرا کشتی تو زاغ؟

و، ز فضلش هر دو عالم گشت روشن / ز فیضش خاک عالم گشت گلشن

۱) دو ۲) سه ۳) چهار ۴) پنج

پاسخ: گزینه «۳»، در هریک از ابیات قالب مثنوی، دو مصراع هم قافیه اند. در ابیات صورت سؤال، دو مصراع ابیات «الف» و «ب» هم قافیه نیستند، اما مصراع های چهار بیت دیگر هم قافیه اند و می توانند بیتی از یک مثنوی باشند.

۲۵- به چه تعداد از سؤالات زیر در مورد مولوی، پاسخ درست داده شده است؟

الف، زادگاه مولوی؟ سمرقند

ب، نام پدر مولوی؟ بهاءالدین

ج، شهری که مولوی در آن عطار را ملاقات کرد؟ بلخ

د، کتابی که عطار به مولوی هدیه داد؟ عشق نامه

۱) چهار ۲) سه ۳) دو ۴) یک

پاسخ: گزینه «۴»

بررسی موارد نادرست:

الف، زادگاه مولانا، بلخ است.

ج، مولوی در نیشابور عطار را ملاقات کرد.

د، کتابی که عطار به مولوی هدیه کرد، «اسرارنامه» نام داشت.

۲۶- از میان ابیات زیر، چند بیت در قالب مثنوی سروده شده است؟

الف، خداوند کیوان و گردان سپهر / فروزنده ی ماه و ناهید و مهر

ب، احتمال نیش کردن واجب است از بهر نوش / حمل کوه بیستون بر یاد شیرین بار نیست

ج، ما را بر آستان تو بس حق خدمت است / ای خواجه بازین به ترحم غلام را

د، بشنو از نی، چون حکایت می کند / وز جدایی ها شکایت می کند

ه، تا چو شد در آب نیلوفر نهان / او به زیر آب ماند از ناگهان

(۱) چهار (۲) سه (۳) دو (۴) یک

پاسخ: گزینه «۲»، در ابیات «الف»، «د» و «ه» هر دو مصراع هم قافیه اند؛ بنابراین، این ابیات در قالب مثنوی سروده شده اند.

۲۷- گزینه با بیت زیر قرابت معنایی دارد؟

«تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر»

(۱) تا مرا از راز آگاهی دهی / در گدایی خلعت (لباس) شاهی دهی

(۲) چون ز حکمت عقل صاحب راز گشت / پیش درگاه تو باید بازگشت

(۳) آن که او را زندگی در ظاهر است / گر ز باطل بوی یابد نادرست

(۴) هر کجا هستی است آن جا ذات توست / نیستی بالای محسوسات توست

پاسخ: گزینه «۳»، مفهوم مشترک ابیات صورت سؤال و گزینه ی «۳»، برتری معنا و باطن به ظاهر و صورت است.

۲۸- کدام یک از ابیات زیر نمی تواند بخشی از یک مثنوی باشد؟

(۱) هر کسی کاو دور ماند از اصل خویش / باز جوید روزگار وصل خویش

(۲) سخن بشنو و بهترین یاد گیر / نگر تا کدام آیدت دل پذیر

(۳) دوش دیوانه شدم، عشق مرا دید و بگفت / آمدم، نعره مزین، جامه مدر، هیچ مگو

(۴) کسی کز عشق خالی شد فسرده است / گرش صد جان بود بی عشق مرده است

پاسخ: گزینه ی «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند.

بررسی سایر ابیات:

گزینه ی «۱»: قافیه: اصل و وصل

گزینه ی «۲»: قافیه: گیر و دل پذیر

گزینه ی «۴»: قافیه: فسرده و مرده

۲۹- کدام گزینه صحیح است؟

(۱) مصطفی علی پور، متولد شهر همدان است و «تا صبح دمان» از آثار اوست.

۲) سیدحسن حسینی شاعر انقلاب اسلامی است و «از گلوی کوچک رود» از آثار اوست.

۳) باباطاهر عریان (قرن ششم هجری) اشعار خود را در قالب مثنوی و با لهجه ی لری سروده است.

۴) جلال الدین محمد، مثنوی معنوی را در قرن هفتم نوشته و این کتاب شامل ۶ دفتر و ۲۶ هزار بیت است.

پاسخ: گزینه ی «۴»، بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: مصطفی علی پور در شهر تنکابن متولد شده است.

گزینه ی «۲»: «از گلوی کوچک رود» اثر مصطفی علی پور است. (توجه کنید کتاب های «هم صدا با حلق اسماعیل» و «گنجشک وجبرئیل» اثر سیدحسن حسینی است.)

گزینه ی «۳»: باباطاهر عریان در قرن های چهارم و پنجم می زیسته است و اشعار خود را در قالب دوبیتی سروده است.

۳۰- کدام ضرب المثل با داستان زیر ارتباط دارد؟

«علی در ابتدای سال تحصیلی خط بسیار ناخوانایی داشت. پس از گذشت چند ماه، خط او بسیار زیبا شد و وقتی معلمش علت این پیشرفت را جویا شد، علی دفترچه هایی را که در آن ها تمرین کرده بود، به معلمش نشان داد.»

۱) کار امروز را به فردا مسپار. ۲) کار را که کردی؟ آن که تمام کرد.

۳) کار نیکو کردن از پر کردن است. ۴) کار از محکم کاری عیب نمی کند.

پاسخ: گزینه ی «۳»، داستان صورت سؤال و ضرب المثل گزینه ی «۳»، هر دو به این مفهوم اشاره دارند که با انجام تمرین و ممارست زیاد می توان به مهارت دست یافت.

۳۱- بیت نادرستی املایی دارد؟

۱) هر ذره که عکسی، ز رخ یار، ندارد / با طلعت خورشید بقا، کار ندارد

۲) کوه و کمر و دشت، پر از نور تجلی است / لیکن همه کس، طاقت دیدار ندارد

۳) در دل تویی و راز تو، غیر از تو و رازت / کس راه در این پرده اصرار ندارد

۴) دامن مکش از من، که رفیق گل نازک / خار است و گل از صحبت او عار ندارد

پاسخ: گزینه ی «۳»، «اسرار» به معنای «رازها» به همین شکل نوشته می شود.

۳۲- در کدام بیت نادرستی املایی وجود ندارد؟

۱) شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم

۲) تو به صورت رفته ای ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای بی باروبر

۳) گه درختش نام شد گاه آفتاب / گاه بهرش نام شد گاهی سحاب

۴) آن یکی کش صدهزار آثار خواست / کمترین آثار او عمر بقاست

پاسخ: گزینه ی «۲»، واژه های «سلیم»، «بحر» و «خاست» در ابیات گزینه ها نادرست نوشته شده است.

۳۳- کدام بیت در قالب مثنوی نیست؟

۱) نخست اندیشه کن آن گاه گفتار / که نامحکم بود بی اصل دیوار

۲) چو بد کردی مشو ایمن ز بدگوی / که بد را کس نخواهد گفت نیکوی

۳) مار همان است به سیرت که هست / ورچه به صورت به درآید ز پوست

۴) شادمانا و خرّما که منم / که از این پس به کام خویشتم

پاسخ: گزینه ی «۳»، واژه های «هست» و «پوست» قافیه نیستند. در دیگر ابیات «گفتار» با «دیوار»، «بدگوی» با «نیکوی» و «من» با «خویشتم» قافیه است.

۳۴- عبارت «همه ی ما جز اندکی نمی دانیم» با کدام بیت ارتباط مفهومی بیش تری دارد؟

۱) علم چندان که بیش تر خوانی / چون عمل در تو نیست نادانی

۲) علم با تکرار حاصل می شود / کار نیکو کردن از پر کردن است

۳) هر آنکس گفت علم بسیار دارد / تهی مغز است و این اقرار دارد

۴) علم دریایی کرانه ناپدید / چند قطره حاصل هر یک ز ما

پاسخ: گزینه ی «۴»، بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: تأکید بر ضرورت عمل در کنار علم

گزینه ی «۲»: تأکید بر تکرار و تمرین

گزینه ی «۳»: تهی مغزی افرادی که ادعای داشتن علم دارند.

۳۵- گزینه با بیت زیر ارتباط دارد؟

«تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر»

۱) یار بی پرده از در و دیوار / در تجلی است یا اولی الابصار (دانشمندان)

۲) این مدعیان در طلبش بی خبرانند / کان را که خبر شد، خبری باز نیامد

۳) این نشان ظاهر است این هیچ نیست / تا به باطن در روی بینی تو بیست

۴) هر چند به صورت از زمینی / پس رشته ی گوهر یقینی

پاسخ: گزینه ی «۳»، هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ی «۳» به اهمیت توجه به باطن و معنی و بی اهمیت بودن ظاهر اشاره دارند.

۳۶- بیت زیر با کدام گزینه هم مفهوم است؟

«چو خواهی که نامت نماند نهان/ مکن نام نیک بزرگان نهان»

۱) می بهشت ننوشم ز دست ساقی رضوان/ مرا به باده چه حاجت که مست بوی تو باشم

۲) بپیچد به آفاق آوازه ات/ چو نام آوران را به یاد آوری

۳) آرزوهای دو عالم دستگاه/ از کف خاکم غباری بیش نیست

۴) هرگز نمیرد آن که دلش زنده شد به عشق/ ثبت است در جریده ی عالم دوام ما

پاسخ: گزینه ی «۲»، هر دو بیت صورت سؤال و گزینه ی «۲» به این موضوع اشاره دارند که یادآوری نام بزرگان و نام آوران، راه دست یافتن به موفقیت و شهرت است.

۳۷- کدام یک از ابیات زیر از یک مثنوی انتخاب شده است؟

۱) از در بخشندگی و بنده نوازی / مرغ هوا را نصیب و ماهی دریا

۲) اول دفتر به نام ایزد دانا / صانع پروردگار، حیّ توانا

۳) شربت نوش آفرید از مگس نحل / نخل تناور کند ز دانه ی خرما

۴) هر که نداند سپاس نعمت امروز / حیف خورد بر نصیب رحمت فردا

پاسخ: گزینه ی «۲»، اول دفتر به نام ایزد دانا / صانع پروردگار حیّ توانا

۳۸- با توجه به درس «عطار و جلال الدین محمد»، هر یک از کلماتی که زیر آن ها خط کشیده شده است به ترتیب به کدام شخصیت تاریخی اشاره دارد؟

محمد وارد اتاق شد، سلام کرد و در گوشه ای نشست. پدرش، رو به مهمان کرد و به او خوش آمد گفت و گفت «این پسر ماست؛ محمد»

(۱) بهاء الدین - عطار - جلال الدین (۲) بهاء الدین - جلال الدین - عطار

(۳) عطار - سلطان ولد - جلال الدین (۴) عطار - جلال الدین - بهاء الدین

پاسخ: گزینه ی «۱»، نام پدر مولوی، بهاء الدین است. مهمان آن ها عطار است و پسر در این داستان، مولوی یا جلال الدین است.

۳۹- بیت با بیت زیر هم مفهوم است؟

«تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بارو بر»

(۱) بیت چهارم (۲) بیت سوم

(۳) بیت دوم (۴) بیت اول

پاسخ: گزینه ی «۲»، از هر دو بیت این مفهوم به دست می آید که باید به ذات و باطن هر چیز توجه شود، نه فقط به ظواهر و صورت آن.

۴۰- کدام بیت نادرستی املائی یا رسم الخطی دارد؟

(۱) یکی زاری ای خواست کاندلر جهان / نبیند کسی از کهان و مهان

(۲) چه خوابی که چندین زمان بر گذشت / نجنبیند و بیدار هرگز نگشت

(۳) همه شهر پر زاری و ناله گشت / به چشم اندرون آب چون ژاله گشت

(۴) که تا زنده ای بر تو نفرین بود / پس از زندگی دوزخ آن بود

پاسخ: گزینه ی «۱»، املائی «خاست» در معنای «بلند شد» به همین شکل درست است. در بیت گزینه ی «۱» شاعر می گوید «زاری از جهان برخاست».

۴۱- * ابیات زیر را از سعدی بخوانید و به شش پرسشی که در پی می آید پاسخ دهید.

خبر یافت گردن کشی در عراق / که می گفت مسکینی از زیر طاق

تو هم بر دری هستی امیدوار / پس امید بر در نشینان برآر

نخواهی که باشد دلت دردمند / دل دردمندان برآور ز بند

پیشانی خاطر دادخواه / براندازد از مملکت پادشاه

واژه هایی را که در ابیات بالا با هم هم قافیه هستند با علامتی یکسان نشان می دهیم. با این وصف، نحوه ی قرارگیری قافیه هادر ابیات بالا به کدام شکل خواهد بود؟

# ____	____ (2	# ____	# ____ (1
# ____	____	# ____	____
# ____	____	# ____	____
# ____	# ____ (4	# ____	# ____ (۳
# ____	# ____	* ____	* ____
# ____	# ____	^ ____	^ ____

پاسخ: گزینه ی «۳»، ابیات در قالب مثنوی است، همان طور که در گزینه ی «۳» نشان داده شده است.

۴۲- با توجه به درس «عطار و جلال الدین محمد»، کدام گزینه نادرست است؟

۱) نام پدر مولوی بهاءالدین است.

۲) زادگاه مولوی شهر سمرقند است.

۳) مولوی، عطار را در شهر نیشابور ملاقات کرد.

۴) «اسرارنامه» یکی از آثار عطار است.

پاسخ: گزینه ی «۲»، زادگاه مولوی، شهر بلخ است.

۴۳- بیت کدام گزینه در قالب مثنوی نیست؟

۱) کز نیستان تا مرا ببریده اند / در نفیرم مرد و زن نالیده اند

۲) اگر با مؤمنان گویم همه کافر شوند آن دم / وگر با کافران گویم نماند در جهان کافر

۳) من به هر جمعیتی نالان شدم / جفت بدحالان و خوشحالان شدم

۴) هر کسی از ظنّ خود شد یار من / از درون من نجست اسرار من

پاسخ: گزینه ی «۲»، براساس تعریف قالب مثنوی که در آن «دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند»، گزینه ی «۲» نمی تواند مثنوی باشد؛ زیرا قافیه ندارد.

بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: ببریده اند / نالیده اند (قافیه)

گزینه ی «۳»: شدم _ شدم (ردیف) / نالان _ خوش حالان (قافیه)

گزینه ی «۴»: من _ من (ردیف) / یار _ اسرار (قافیه)

۴۴- هر کدام از آثار زیر به ترتیب مربوط به کدام شاعر یا نویسنده است؟

«امثال و حکم _ تا صبح دمان _ گنجشک و جبرئیل _ احیاء علوم الدین»

۱) امام محمد غزالی _ مصطفی رحمان دوست _ قیصر امین پور _ واعظ کاشفی

۲) علی اکبر دهخدا _ مصطفی علی پور _ قیصر امین پور _ عنصرالمعالی کیکاووس بن اسکندر

۳) ظهیری سمرقندی _ قیصر امین پور _ سید حسن حسینی _ واعظ کاشفی

۴) علی اکبر دهخدا _ مصطفی علی پور _ سید حسن حسینی _ امام محمد غزالی

پاسخ: گزینه ی «۴»، امثال و حکم ← علی اکبر دهخدا / تا صبح دمان ← مصطفی علی پور / گنجشک و جبرئیل ← سید حسن حسینی / احیاء علوم الدین ← امام محمد غزالی

۴۵- بیت کدام گزینه با بیت زیر هم مفهوم است ؟

«تو به صورت رفته ای ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای بی بار و بر»

۱) در مقامی که آشنایی نیست / بهتر از عقل روشنایی نیست

۲) در جمالت مدام بی خبر است / هر که او ذره ای بصر (بینش) دارد

۳) تو مبین صورت که صورت هیچ نیست / گر به صورت می روی جز پیچ نیست

۴) زاری ای می کن چو زورت نیست، هین! / چون که کوری، سر مکش از راه بین!

پاسخ: گزینه ی «۳» «صورت» در بیت گزینه ی «۳» معنای «ظاهر» دارد. در این بیت مانند بیت صورت سؤال، مخاطب از برداشت های ظاهری بر حذر داشته شده است.

۴۶- کدام یک از ابیات زیر، ممکن نیست بیتی از یک شعر با قالب مثنوی باشد؟

۱) محتسب شیخ شد و فسق خود از یاد ببرد / قصه ی ماست که در هر سر بازار بماند

۲) سحر با باد می گفتم حدیث آرزومندی / خطاب آمد که واثق شو (اطمینان داشته باش) به الطاف خداوندی

۳) حاشا که من به موسم گل ترک می کنم / من لاف عقل می زنم، این کار کی کنم؟

۴) هواخواه توام جانا و می دانم که می دانی / که هم نادیده می بینی و هم ننوشته می خوانی

پاسخ: گزینه ی «۱»، در قالب مثنوی، دو مصراع هر بیت هم قافیه اند. در بیت گزینه ی «۱»، «ببرد» و «بماند» هم قافیه نیستند.

۴۷- گروه کلمات کدام گزینه، به ترتیب با «گی - ترین - نده - انگیز» به درستی کامل می شود؟

۱) مانده - فاضل - کاه - هیجان

۲) جاودانه - شگفت آور - بین - روح

۳) ایستاده - فضلا - بیش - ملال

۴) خفته - عاقل - خیال - شور

پاسخ: گزینه ی «۲»، تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: ماندگی: ترکیب درستی نیست.

گزینه ی «۳»: فضلاترین: ترکیب درستی نیست و صحیح آن «فاضل ترین» است و «بیش + نده» هم ترکیب درستی نیست.

گزینه ی «۴»: خیالنده: ترکیب درستی نیست.

۴۸- کدام بیت می تواند از یک مثنوی باشد؟

۱) که ای نفس، من درخور آتشم / به خاکستری روی درهم کشم؟

۲) گفتم چه کرده ام که نگاهم نمی کنی؟ / و آن دوستی که داشتی اول چرا کم است؟

۳) دو چشم در سر هر کس نهاده اند ولی / تو نقش بینی و من نقشبند می نگرم

۴) شهری بر آتش غم هجران بسوختی / اول منم به قید محبت اسیر تو

پاسخ: گزینه ی «۱»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در بیت گزینه ی «۱»، واژه های «آتشم» و «کشم» قافیه هستند و این بیت، بیتی از یک مثنوی است.

۴۹- کدام گزینه در مورد شهید دریاقلی سورانی درست است؟

۱) او در بهشت زهرای کوی ذوالفقاری دفن شده است.

۲) او موفق شد در ماه های نخستین جنگ مانع سقوط شهر خرمشهر شود.

۳) شغل او اوراق فروشی بود و در گورستان اتومبیل ها با فرزند خردسالش زندگی می کرد.

۴) او بر اثر شکنجه ی دشمنان در بغداد به شهادت رسید.

پاسخ: گزینه ی «۳»، بررسی سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: مزار دریاقلی در بهشت زهرا (س) در شهر تهران قرار دارد.

گزینه ی «۲»: دریاقلی موفق شد مانع سقوط شهر آبادان شود.

گزینه ی «۴»: دریاقلی در عملیات کوی ذوالفقاری زخمی شد و به شهادت رسید.

دشوار

۵۰- کدام بیت با بیت چهارم ارتباط معنایی دارد؟

۱) نخفته است مظلوم از آهش بترس / ز دود دل صبحگاهش بترس

۲) نه ابلیس بد کرد و نیکی ندید؟ / بر پاک ناید ز تخم پلید

۳) مزن بانگ بر شیرمردان درشت / چو با کودکان بر نیایی به مشیت

۴) نمی ترسی ای گرگ ناقص خرد / که روزی پلنگیت بر هم درد؟

پاسخ: گزینه ی «۱»، در بیت گزینه ی «۱» نیز مثل بیت چهارم از ابیات صورت سؤال، به قدرت آه مظلوم اشاره شده

است که ممکن است بلایی بر سرظالم بیاورد.

۵۱- کدام بیت با بیت «به نزد آنکه جانش در تجلی است / همه عالم، کتاب حق تعالی است» ارتباط معنایی بیش تری

دارد؟

۱) ارض (زمین) و سما (آسمان) و روز و شب و خشک و تر همه / آیینه دار روی خداوند قادرند

۲) ابر و باد و مه و خورشید و فلک در کارند / تا تو نانی به کف آری و به غفلت نخوری

۳) رازی که دلم ز جان همی داشت نهفت / اشکم به زبان حال با خلق بگفت

۴) این درختانند همچون خاکیان / دست ها بر کرده اند از خاکدان

پاسخ: گزینه ی «۱»، ابیات صورت سؤال و گزینه ی «۱»، هر دو به این مسئله اشاره دارند که پدیده های طبیعت

نشانه ی وجود خداوند هستند.

۵۲- نوع جمله ی کدام گزینه متفاوت است؟

- (۱) رنگین سخنان در سخن خویش نهان اند
(۲) دگر فرود نیاید سرم به هیچ کمندی
(۳) یا که دندان طمع را از لب جانان بکن
(۴) فروخت گوهر عمر عزیز را ارزان

پاسخ: گزینه ی «۳»، عبارات گزینه های «۱»، «۲» و «۴» خبری هستند، اما عبارت گزینه ی «۳» امری است.

۵۳- در بیت کدام گزینه، هم خانواده ی کلمه ی «معیشت» وجود دارد؟

- (۱) از آن که عاشق نبود کسی که دل ندهد / چو داد دل نتواند گرفت از دلبر
(۲) هر گه که مرا بینی گویی که مرا خواهی؟ / گر می ندهی عشوه آخر چه سؤال است این
(۳) در کار معاشرت چنان تلخ / کز تو نشود رفیق، خندان
(۴) برفتن ز تیزی چو فرمان سلطان / بخوردن ز خوشی چو عیش توانگر

پاسخ: گزینه ی «۴»، واژه ی «عیش» در بیت گزینه ی «۴» با «معیشت» هم خانواده است.

۵۴- بیت کدام گزینه نمی تواند از شعری در قالب «مثنوی» انتخاب شده باشد؟

- (۱) بدو گفتم که کارم توبه ی توس / اگر توبه کنی یابی مراعات
(۲) زیان می کند مرد تفسیر دان / که علم و ادب می فروشد به نان
(۳) شب و روز انتظار یار می داشت / امید وعده ی دیدار داشت
(۴) پرتو روی توس از همه سو / همه را رو به توس از همه رو

پاسخ: گزینه ی «۱»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند.

در بیت گزینه ی «۱»: واژه های (توس) و (مراعات) نمی تواند قافیه باشد و بنابراین این بیت در قالب مثنوی نیست.

قافیه های ابیات گزینه های دیگر: گزینه ی «۲»: تفسیر دان ، نان /

گزینه ی «۳»: یار و دیدار /

گزینه ی «۴»: سو، رو

۵۵- مفهوم کدام عبارت در مقابل آن درست آمده است؟

- (۱) تو به صورت رفته ای ← تو تنها به ظاهر خود پرداخته ای

۲) گه درختش نام شد ← گاهی درخت را نام گذاری می کنند.

۳) آن یکی کش صد هزار آثار خاست ← چیزی که از آن صد هزار نتیجه ناشی می شود.

۴) زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر ← شاخه ی معنای او میوه ای ندارد.

پاسخ: گزینه ی «۳»، مفهوم صحیح سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱» تو تنها به ظاهر امر توجه کرده ای.

گزینه ی «۲»: گاهی نام او را درخت می گذرانند.

گزینه ی «۴»: به این خاطر، تو از شاخه ی معنی، میوه و ثمره ای نداری.

۵۶- دو بیت، با یکدیگر قرابت معنایی دارند؟

الف، گشته ام در جهان و آخر کار / دلبری بر گزیده ام که مپرس

ب، جهانیان همه گر منع من کنند از عشق / من آن کنم که خداوندگار فرماید (منع: بازداشتن از کاری)

ج، توان گفتن تو را کاندلر جهان فردی و بی یاری / به دانایی و بینایی و بیداری و هشیاری

د، ببین از درد هجرم در تب و تاب / ز چشم و دل درون آتش و آب

ه، درد عشقی کشیده ام که مپرس / زهر هجری چشیده ام که مپرس

۱) الف - ب ۲) د - ه ۳) ب - ج ۴) الف - ج

پاسخ: گزینه ی «۲»، در ابیات «د» و «ه»، شاعر از درد و رنج خود در دوری و جدایی از معشوق سخن می گوید.

۵۷- کدام بیت در قالب مثنوی سروده شده است؟

۱) نشان عهد و وفا نیست در تبسم گل / بنال بلبل بی دل که جای فریاد است

۲) گرچه بدنامی است نزد عاقلان / ما نمی خواهیم ننگ و نام را

۳) اول فکر آخر آمد در عمل / خاصه فکری کو بود وصف ازل

۴) خود کامی افلاک آشکار است / از دیده ی ما خفتگان نهان است

پاسخ: گزینه ی «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند. در بیت گزینه

ی «۳»، واژه های «عمل» و «ازل» قافیه هستند و این بیت، در قالب مثنوی سروده شده است.

۵۸- به کدام پرسش، پاسخ نادرست داده شده است؟

۱) واژه ای به معنای غره و اتاق؟ حجره

۲) مهمترین لغتنامه توسط چه کسی گردآوری و تألیف شد؟ علی اکبر دهخدا

۳) درختی که باعث جاودانگی می شود، چیست؟ درخت علم

۴) یکی از شاگردان نزدیک ابوعلی سینا که بود؟ سیدجعفر شهیدی

پاسخ: گزینه «۴»، بهمنیار، یکی از شاگردان ابوعلی سینا بود. توجه کنید که سیدجعفر شهیدی، شاگرد و همکار دهخدا بوده است.

۵۹- کدام گزینه با بیت زیر ارتباط معنایی بیشتری دارد؟

«آن یکی کش صدهزار آثار خواست / کم ترین آثار او عمر بقاست»

۱) درنگر در حال خاموشی به رویم نیک نیک / تا ببینی بر رخ من صدهزار آثار خود

۲) نام آن کس جاودان در دفتر دنیا بماند / کاو (که او) به علم خویشتن آثار جاویدان نوشت

۳) چو اندکی سر خم را ز گل کنی خالی / برآید از سر خم بو و صدهزار آثار

۴) چون نظر در فعل و آثارش کنی / گرچه پنهان است، اظهارش کنی (اظهار: بیان)

پاسخ: گزینه ی «۲»، معنی بیت صورت سؤال: «آن کسی که از او آثار بسیاری بر جای مانده، کم ترین نتیجه ی آن، داشتن نام جاودان برای اوست.» بیت صورت سؤال و گزینه ی «۲»، هر دو به این مفهوم اشاره دارند که انسان با خلق آثار خوب، نام نیکی از خود بر جای می گذارد.

۶۰- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر»

۱) در بیت اول، «سلیم» به معنای «ساده دل» است.

۲) در این دو بیت، چهار منادا وجود دارد.

۳) «شاخ معنی» تشبیه دارد.

۴) بیت دوم بر عدم ظاهربینی تأکید دارد.

پاسخ: گزینه ی «۱»: صحیح است.

گزینه ی «۲»: در این دو بیت، «سلیم، علیم و بی خبر» منادا هستند.

گزینه ی «۳»: «شاخ معنی» تشبیه دارد که در آن، «معنی» به «شاخه ی درخت» تشبیه شده است.

گزینه ی «۴»: صحیح است

۶۱- کدام گزینه با بیت «تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر» ارتباط دارد؟

۱) چین تو ظاهر و ماچین به مثل باطن / تو به چین بودی و مانده است تو را ماچین

۲) ندیدم یک نفس راحت ز حس ظاهر و باطن / چه آسایش در آن کشور که ده فرمانروا دارد؟

۳) ای پادشاه صورت و معنی که مثل تو / نادیده هیچ دیده و شنیده هیچ گوش

۴) معنی به سجده آید چون صورت تو بیند / هر حرف رقص آرد، چون بشنود کلامت

پاسخ: گزینه ی «۱»، بیت صورت سؤال و بیت گزینه ی «۱»، هر دو به برتری معنی (باطن) بر صورت (ظاهر) اشاره دارد.

۶۲- مثنوی معنوی ...

۱) نام کتابی است از عطار نیشابوری. ۲) کتابی است نوشته قرن ششم هجری قمری.

۳) کتابی است با بیشتر از شصت هزار بیت. ۴) کتابی است با حکایت های جالب و پندآموز.

پاسخ: گزینه ی «۴»، مثنوی معنوی نام کتابی است از مولانا جلال الدین رومی بلخی ادیب قرن هفتم هجری قمری. این کتاب، حدود بیست و شش هزار بیت دارد و شامل حکایت های جالب و پندآموز است.

۶۳- با توجه به قالب شعر کدام گزینه درست است؟

۱) مثنوی نیست، چون مصراع اول با مصراع های زوج هم قافیه نیست.

۲) مثنوی است، چون دو مصراع هر بیت هم قافیه هستند.

۳) مثنوی نیست، چون دو مصراع هر بیت هم قافیه نیستند.

۴) مثنوی است، چون مصراع اول با مصراع های زوج هم قافیه است.

پاسخ: گزینه ی «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که در آن، دو مصراع هر بیت، هم قافیه هستند، بنابراین چون ابیات صورت سؤال هم قافیه نیستند، این شعر مثنوی نیست.

۶۴- گزینه از نظر تاریخ ادبیات صحیح است؟

۱) سیدحسن حسینی، نویسنده، شاعر و استاد دانشگاه است و یکی از آثار او «تا صبح دمان» می باشد.

۲) علی اکبر دهخدا، نویسنده و دانشمند معروف قرن چهاردهم که کتاب «روح القوانین» را نوشته است.

۳) مثنوی معنوی کتاب جلال الدین محمد بلخی می باشد که شامل ۶ دفتر و ۲۶ هزار بیت است.

۴) باباطاهر عریان همدانی از شاعران و عارفان ایرانی قرن ششم هجری است.

پاسخ: گزینه ی «۳»، تشریح سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: مصطفی علی پور نویسنده، شاعر و استاد دانشگاه است و یکی از آثار او «تا صبح دمان» می باشد.

گزینه ی «۲»: علی اکبر دهخدا کتاب «روح القوانین» را ترجمه کرده است.

گزینه ی «۴»: باباطاهر عریان همدانی از شاعران و عارفان ایرانی قرن های چهارم و پنجم هجری است.

۶۵- با توجه به بیت زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

۱) این بیت پنج جمله دارد.

۲) «علیم» در این بیت به معنی اهل فضل است.

۳) «درخت علم» ترکیب وصفی است.

۴) این بیت در قالب مثنوی سروده شده است.

پاسخ: گزینه ی «۳»، توجه کنید که این بیت، ۵ جمله دارد:

شیخ خندید و بگفتش ای سلیم (منادا) / این درخت علم باشد ای علیم (منادا)

«درخت علم» ترکیب اضافی است که در این ترکیب، «علم» به «درخت» تشبیه شده است.

۶۶- مفهوم مشابه واژه ی «صورت» در بیت «تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر»،

در بیت کدام گزینه آمده است؟

۱) به رغم مدعیانی که منع عشق کنند / جمال چهره ی تو حجت (دلیل) موجه ماست

۲) بی گفت زبان تو، بی حرف و بیان تو / از باطن تو گوشت، بشنیده مبارک باد

۳) فقر ظاهر مبین که حافظ را / سینه گنجینه ی محبت اوست

۴) من حاصل عمر خود ندارم جز غم / در عشق ز نیک و بد ندارم جز غم

پاسخ: گزینه ی «۳»، واژه ی «صورت» در بیت صورت سؤال در معنای «ظاهر» به کار رفته و این مفهوم در بیت گزینه ی «۳» نیز وجود دارد، اما در ابیات گزینه های «۱، ۲ و ۴» چنین مفهومی وجود ندارد.

۶۷- با توجه به ابیات زیر، کدام گزینه نادرست است؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم

تو به صورت رفته ای، ای بی خبر / زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر»

- (۱) مصراع اول بیت اول سه جمله دارد. (۲) در این دو بیت، چهار منادا وجود دارد.
(۳) شاخ معنی تشبیه دارد. (۴) بیت دوم بر عدم ظاهر بینی تأکید دارد.

پاسخ: گزینه ی «۲»، بررسی گزینه ها:

گزینه ی «۱»: شیخ خندید و بگفتش ای سلیم

گزینه ی «۲»: «سلیم، علیم و بی خبر» در این دو بیت، منادا هستند.

گزینه ی «۳»: «شاخ معنی» تشبیه دارد که در آن، معنی به شاخه ی درخت تشبیه شده است.

گزینه ی «۴»: صحیح است.

۶۸- در بیت زیر، به کدام جنبه ی علم و دانش تأکید شده است؟

«که درختش نام شد، گاه آفتاب / گاه بحرش نام شد، گاهی سحاب»

- (۱) ستایش علم و آگاهی (۲) ارزش و اهمیت علم و دانش
(۳) مشکلات و سختی های راه علم (۴) عظمت و گستردگی میدان علم

پاسخ: گزینه ی «۴»، در ابیات صورت سؤال، از آن جا که علم به درخت، آفتاب، دریا و ابر (که منظور از این ها، همه ی چیزهای نیکوست) تشبیه شده است، منظور شاعر گستردگی و فراگیری میدان علم و دانش است.

۶۹- مفهوم کدام بیت با مفهوم بیت زیر ارتباط معنایی ندارد؟

«شیخ خندید و بگفتش ای سلیم / این درخت علم باشد ای علیم»

- (۱) نکوهش مکن چرخ نیلوفری را / برون کن ز سر باد خیره سری را
(۲) در مسیر زندگی هرگز نمی افتد به چاه / با چراغ دین و دانش گر بشر بینا شود
(۳) ارزش انسان ز علم و معرفت پیدا شود / بی هنر گر دعوی بی جا کند رسوا شود

۴، میاسای ز آموختن یک زمان / ز دانش میفکن دل اندر گمان

پاسخ: گزینه ی «۱»، بیت صورت سؤال و ابیات گزینه های «۲، ۳ و ۴» درباره ی ارزش و اهمیت علم و دانش هستند.

۷۰- مفهوم کدام عبارت در مقابل آن درست آمده است؟

۱) تو به صورت رفته ای ← تو تنها به ظاهر خود پرداخته ای.

۲) گه درختش نام شد ← گاهی درخت را نام گذاری می کنند.

۳) آن یکی کش صد هزار آثار خاست ← چیزی که از آن صد هزار نتیجه ناشی می شود.

۴) زان ز شاخ معنی ای، بی بار و بر ← شاخ هی معنای او میوه ای ندارد.

پاسخ: گزینه ی «۳»، مفهوم صحیح سایر گزینه ها:

گزینه ی «۱»: تو تنها به ظاهر امر توجه کرده ای.

گزینه ی «۲»: گاهی نام او را درخت می گذارند.

گزینه ی «۴»: به این خاطر، تو از شاخه ی معنی، میوه و ثمره ای نداری.

۷۱- کدام قالب شعری زیر، مثنوی می باشد؟

۱) بهار تازه دمیده‌ای به روی رشک بهار/ بیا و روز مرا خویش کن و سند بیار همی به روی تو ماند بهار دیبا به روی/

همی سلامت روی تو و بقای بهار

۲) هزار جهد بکردم که سر عشق بپوشم/ نبود بر سر آتش میسرم که نجوشم به هوش بودم از اول که دل به کس

نسپارم / شمایل تو بدیدم نه صبر ماند و نه هوشم

۳) یکی گریه در خانه زال بود/ که برگشته ایام و بدحال بود روان شد به مهمان سرای امیر/ غلامان سلطان زدند شر به

تیر

۴) خداوندا به فریاد دلم رس/ کس بی کس تویی من مانده بی کس همه گویند طاهر کس نداره/ خدا یار منه چه

حاجت کس

پاسخ: گزینه ی «۳»، مثنوی به شعری گفته می شود که همه ی ابیات آن یک وزن و دو مصراع هر بیت، قافیه ای

جداگانه دارد، مانند ابیات گزینه ی «۳» که در بیت اول «زال» و «حال»، در بیت دوم «امیر» و «تیر»